

POJĘCIE I SKUTKI PRAWNE PREWENCYJNEJ KONTROLI KONSTYTUCYJNOŚCI USTAWY

1. Podjęcie tematu prewencyjnej kontroli konstytucyjności ustawy ma na celu opracowanie tej problematyki jako zagadnienia z zakresu teorii i dogmatyki prawa konstytucyjnego. Intencją jest sformułowanie modelu prawnego pojęcia wraz ze wskazaniem jego systemowych uwarunkowań i uzasadnienia w świetle zasad i wartości konstytucyjnych. Omówienie i rekapitulacja aktualnego stanowiska doktryny prawa konstytucyjnego, odtworzenie linii orzecniczej TK czy analiza obowiązującego stanu prawnego będą podstawą rozważań i egzemplifikacją tez badawczych. Waler deskryptywny projektu będzie miał jednak charakter zdecydowanie służebny; istotą badań ma być pokazanie ogólnych prawidłowości, osadzenie pojęcia w szerszym kontekście wymogów demokratycznego państwa konstytucyjnego oraz przybliżenie pojęciowe kontroli prewencyjnej. Z tego względu jako pomocnicze do osiągnięcia podstawowego celu badawczego będą traktowane także analizy prawnoporównawcze oraz historyczno-prawne.

Rozważania będą koncentrowały się wokół trzech zasadniczych bloków tematycznych, które złożą się na kompleksowy obraz pojęcia kontroli prewencyjnej. Projekt będzie zatem zawierał studia poświęcone m.in.:

- a. ustaleniom pojęciowym i porządkującym, w tym przedstawieniu funkcji ustrojowej, konstytucyjnego kontekstu oraz *ratio legis* tej formy kontroli ustawy,
- b. omówieniu charakterystyki orzeczenia sądu konstytucyjnego,
- c. skutkom prawnym kontroli prewencyjnej, ich typologii i zakresu oddziaływania, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki wykonania wyroku sądu konstytucyjnego przez parlament i organy władzy wykonawczej.

2. Badana problematyka nie została poddana całościowej analizie w polskim piśmiennictwie z zakresu prawa konstytucyjnego. W szczególności nie weryfikowano tezy o zasadności wyodrębnienia i systematyzacji samego pojęcia jako autonomicznego przedmiotu badań. Tym bardziej nie została przedstawiona jego bogata struktura normatywna, kontekst zasad konstytucyjnych oraz liczne koincydencje, jakie instytucja ta wywołuje w procesie prawodawczym oraz praktyce orzecniczej TK. Cały kompleks zagadnień kontroli prewencyjnej nie tylko nie został dotąd opisany, ale nie doczekał się nawet odpowiedniego sformułowania.

Kontrola konstytucyjności prawa, w tym prewencyjna kontrola konstytucyjności ustawy, jest jednym z węzłowych i wciąż sporych problemów współczesnego prawa konstytucyjnego oraz praktyki działania konstytucyjnych organów państwa. Jest to jeden z tych obszarów badawczych, których potencjał jest właściwie niewyczerpany i wymaga systematycznych studiów i analiz, uzupełniających i weryfikujących zastaną wiedzę o ustroju państwa oraz zasadach stanowienia i kontroli jakości prawa.

3. Podjęcie tematu jest podyktowane także jego doniosłością dla nauki prawa konstytucyjnego, z perspektywy którego zostały skonstruowane przedmiot projektu i metoda badań. Kontrola prewencyjna dotyka relacji między konstytucyjnymi organami państwa i oddaje strukturę ustrojowej równowagi. Ogniskują się w niej podstawowe zagadnienia organizacji procesu ustawodawczego, źródeł prawa, pozycji ustrojowej konstytucyjnych organów władz publicznych, nadrzędności konstytucji oraz praw człowieka. Są to kwestie, które przynależą do istoty współczesnego konstytucjonalizmu.